

HISTÒRIA DEL COLLSACABRA (II) (Extreta d'una llibreta d'un pagès de Pruit)

En lo any 1810¹ lo Dt.² Gaspar Pinós³ que era Capità de Miquelets⁴ haventse antes escapat de Presoner de Guerra que fou fet en la caiguda⁵ de Gerona en lo Desembre de 1809 fou destinat per lo General⁶ en Jefe del exercit de la Planta de Lleyda,⁷ la qual al cap de poch temps fou sitiada⁸ y entraren a ella los Francesos en lo Maig de 1810 y altre vegada fou presoner.

Quant los Francesos conduhian los Oficials presoners a Fransa al arribar a la ciutat de Fraga⁹ en Aragó fou tret de la fila y donantli solament temps per confessarse y aixó a vivas instancies de un Comandant dit Perena,¹⁰ fou arcabucejat¹¹.

Segurament que fou descobert lo haverse escapat de presoner. No he pogut saber de fixo lo dia¹². Se li han fet varios sufragis.

*Rupit. Casa de Dolors Galobardes
Foto: Joan Nonell (1936), Estudi de la Masia Catalana (Centre Excursionista de Catalunya)*

1 1810: Eren els anys en què no governava Ferran VII. Al 1813 el rei torna de l'exili, pacta la pau amb Napoleó, i aboleix la Constitució de Cadis del 1812.

2 Dt. : Doctorat. Tractament que es donava a les persones amb estudis.

3 Gaspar Pinós era l'hereu de la casa Pinós de Pruit. Per tradició es posava el nom de Gaspar a l'hereu de la casa des de l'any 1500.

4 Miquelets: Milícia catalana que depenia de la Junta Superior de Defensa (de Catalunya), no sempre d'acord amb el govern central.

5 Girona fou assetjada tres vegades.

6 General Iranzo.

7 Al Principat, la insurrecció contra els francesos comença a Lleida l'1 de juny de 1808.

8 El setge de la ciutat de Lleida es concretà en el castell de Santa Maria de Gardeny.

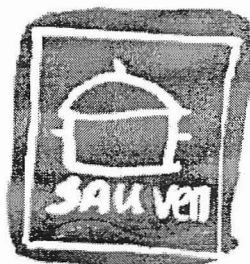
9 Fraga: Ciutat de la Franja de Ponent i capítol del Baix Cinca, situada a 50 Km de Lleida.

10 El comandant Perena era cap de les forces espanyoles que anaren a reforçar Lleida. La columna del comandant Perena va deixar Balaguer per la pressió dels gavatxos que hi entraren el 4 d'abril de 1810. El 13 d'abril el general francès Suchet assetjà Lleida que comptà amb 8000 homes inclosa la columna de Perena. El 13 de maig assalten Lleida. El dia 14 de maig de 1810 capitulen els defensors de Lleida i són fets tots presoners.

11 Arcabusejat: Executat mitjançant el tret d'un arcabús, arma de foc semblant al fusell.

12 La notícia de la mort de l'hereu Gaspar Pinós arriba a la masia del Pinós de Pruit a través d'un missatger.

Transcripció i notes: Roser Vives, (el Pinós, Rupit)

RESTAURANT
SAU VELL
CLUB NÀUTIC

VILANOVA DE SAU - TEL. 744 71 30